

Decizia nr. 373 din 20.05.2014
privind amendarea cu 20.000 lei a S.C. ANTENA 3 S.A.
Șos. București-Ploiești nr. 25-27, et. 1, sector 1
C.U.I. R15971591

- pentru postul de televiziune ANTENA 3-NEWS & CURRENT AFFAIRS

Întrunit în ședință publică în ziua de 20 mai 2014, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat sesizările nr. 3589/14.03.2014, 3379/11.03.2014, 3469/12.03.2014, 3831/19.03.2014, 3681/17.03.2014, 4006/1/24.03.2014 și 6184/06.05.2014, precum și raportul întocmit de Direcția Monitorizare cu privire la unele ediții ale emisiunii "În gura presei" din luna martie 2014 și a ediției aceleiași emisiuni din 05.05.2014, difuzate de postul de televiziune ANTENA 3.

Postul ANTENA 3 - NEWS & CURRENT AFFAIRS aparține radiodifuzorului S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.2/16.12.2003 și decizia de autorizare nr. 882.0-1/24.06.2005).

În urma analizării raportului de monitorizare și a vizionării înregistrărilor, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. a încălcat, în cadrul mai multor emisiuni, prevederile articolelor 34 alin. (1) și 40 alin. (3, 4, 5) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor invocate:

- art. 34 alin. (1) - *"Orice persoană are dreptul la propria imagine."*
- art. 40 alin. (3) - *"Moderatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență."*

(4) *Este interzisă utilizarea cu rea-credință a numelui, imaginii, vocii sau asemănării cu o altă persoană în programele audiovizuale.*

(5) *Orice referire peiorativă la adresa persoanelor în vârstă sau cu dizabilități, precum și punerea acestora în situații ridicole ori umilitoare sunt interzise în cadrul programelor audiovizuale."*

Ca urmare a modificării Deciziei 220/2011, începând cu data de 04.05.2014, textul art. 40 alin. (3) are următorul cuprins:

"Moderatorii, prezentatorii și realizatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență."

Analizând conținutul edițiilor emisiunii „În gura presei” difuzate în luna martie 2014, precum și în ziua de 05.05.2014, cuprinse în raportul de monitorizare, prin prisma prevederilor art. 34 alin. (1) din Codul audiovizualului, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile legale cu privire la protecția demnității umane și a dreptului la imagine a persoanei, în toate aceste ediții fiind folosit un limbaj jignitor și injurios, de natură a prejudicia drepturi fundamentale ale omului, protejate de prevederile art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În legătură cu edițiile emisiunii "În gura presei" difuzate în zilele de 09 și 10 martie 2014, membrii Consiliului au constatat că folosirea de către realizator a termenului "chior" în diferite contexte, sub forma unor jocuri de cuvinte, într-un mod peiorativ, în mod repetat, a fost de natură să contravină, atât dispozițiilor art. 40 alin. (3) menționate, cât și alin. (5) al aceluiași articol din Codul audiovizualului.

Potrivit art. 40 alin. (5), orice referire peiorativă la adresa persoanelor cu dizabilități sunt interzise în cadrul programelor audiovizuale.

Sub acest aspect, conform raportului de monitorizare, prin reclamația nr. 3379/13.03.2014, CNA a fost sesizat de către o persoană care a menționat că: "În emisiunea „În gura presei” din data de 10 martie, domnul Mircea Badea a repetat de mai multe ori cuvântul "chior", făcând referire la Traian Băsescu și la alți politicieni. ... Eu sunt nevătătoare și o iau personal ca pe o jignire. Domnul Badea nu se gândește că jignindu-l pe Traian Băsescu, făcându-l chior jignește zeci de mii de oameni care din păcate au probleme de genul acesta."

Cităm din raportul de monitorizare:

- ediția din 10.03.2014

"În emisiunea "În gura presei" difuzată în data de 10 martie 2014, de la ora 23.34, Mircea Badea a folosit în mod repetat în comentarii, cuvinte sau jocuri de cuvinte care au ca element comun cuvântul „chior”.

Mircea Badea: Voi face mai multe referiri la înțelepciunea populară în această emisiune. O să încep cu o zicală în care cred, absolut senzațională, ea zice așa: , ulchiorul nu merge de multe ori la apă. Deci, ulchiorul nu merge de foarte multe ori la apă., el însă poate merge de multe ori la whisky.

...

Mircea Badea: În ce zodie ești prietene de la cameră? Capricorn? Nu e Capricorn, e Caprichiorn, acuma e Caprichiorn. Nu, Traian Băsescu nu e în zodia Caprichiornului!

...

Comentariu la o poză a președintelui Traian Băsescu cu poetul Mircea Cărtărescu:

Mircea Badea: Iată, aicea Traian Băsescu împreună cu domnul Chiorărescu, Mircea Chiorărescu. Cică, Băsescu a terminat cartea de Chiorărescu, și a început una nouă de Emil Chioran.

...

Comentariu la o poză a președintelui Traian Băsescu, pe scări cu trei câini:

Mircea Badea: Băi, e vreun câine de rasă acolo? Ia să ne uităm! Și toată lumea a zis, bă, dă rasă 100% nu e niciunul, toți sunt chiorcituri. Deci, în această fotografie este Traian Băsescu cu niște chiorcituri.

...

Comentariu la o poză a președintelui Traian Băsescu la masă, la restaurant.

Mircea Badea: Eu cred că domnul Băsescu servea aici o chiorbiță de văcuță. Dânsul a declarat că nu-i place peștele, deși e marinar, culmea, iată, nu-i place peștele, dacă i-ar fi plăcut peștele s-ar fi dus la o chiorhana! Așa s-a mulțumit cu o chiorbiță de văcuță la un chiorhan.

...

Mircea Badea: Dar, de fapt s-a înțeles greșit, eu nu l-am invitat niciodată, pe domnul Chiorin Antonescu să-și facă sepucu, ci harachiori. Asta mi s-a părut mult

mai corect . Nu-i așa , mă?Așa-i!! Domnule **Chiorin** Antonescu să vă faceți har**chiori**!!

...

Comentariu la o poză a lui Augustin Zegrean, Președintele Curții Constituționale:

Mircea Badea: Dânsul este Augustin Zegrean, Președinte la **Chior**tea Constituțională. E peședinte la **Chior**tea Constituțională. Îl vedeți bine, dânsul pare că nu vă vede la fel de bine, e și greu de partea cealaltă a ecranului, să vă vadă la fel de bine ca dumneavoastră, care vă aflați în fața ecranului, Aaa! (fotografie Traian Băsescu. Sunt difuzate alternativ fotografia cu președintele Traian Băsescu cu ochelari și fotografia cu Președintele Curții Constituționale Augustin Zegrean) Este Augustin Zegrean, Președinte la **Chior**tea Constituțională. Și aici este Traian Băsescu luptătorul anti**chiorupție**."

Față de conținutul emisiunilor din 09 și 10 martie 2014, membrii Consiliului au considerat că folosirea termenului "chior" în contextele exemplificate nu a constituit o ironie făcută în scop critic la adresa unor persoane publice ori politicieni, ci o jignire, o batjocură de natură a afecta onoarea și imaginea respectivelor persoane, pe de o parte, dar și o jignire, formulată în mod indirect, la adresa persoanelor cu deficiențe de vedere, pe de altă parte.

În afară de aceste aspecte, membrii Consiliului au constatat că ediția din 10.03.2014 a emisiunii "În gura presei" a fost difuzată și cu încălcarea dispozițiilor art. 40 alin. (4) din Codul audiovizualului, potrivit cărora este *interzisă utilizarea cu rea-credință a numelui, imaginii, vocii sau asemănării cu o altă persoană în programele audiovizuale*.

Așa cum reiese din raport, imaginea Președintelui Traian Băsescu ori a altor persoane, precum poetul Mircea Cărtărescu ori dl. Augustin Zegrean, a fost folosită cu rea-credință, în contextul comentariilor peiorative în care termenul "chior" a fost utilizat în mod batjocoritor.

În ceea ce privește respectarea art. 40 alin. (3) din Codul audiovizualului, membrii Consiliului au constatat că edițiile emisiunii "În gura presei" din luna martie 2014, cuprinse în raportul de monitorizare, au fost difuzate cu încălcarea dispozițiilor invocate, potrivit cărora *moderatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență*.

Una dintre aceste emisiuni a fost, de exemplu, cea din 11.03.2014, în cadrul căreia realizatorul a făcut o serie de comentarii injurioase și cu accente violente la adresa unei persoane, care s-a adresat la CNA cu sesizarea nr. 3469/12.03.2014.

Cităm din raportul de monitorizare:

"Îl dăm pe Marcu Ștefan? Este un loser de la peluză! Ia să-l vedem! "

...

Deci e un penibil cu un pistol cu o beretta de se pozează la perdeluță ca Băsescu la mânuță, știți? El are o berettuță, Băsescu avea o mânuță, în rest, toți la perdeluță. Uite, are și încărcător! Încărcăchior de fapt! Are și încărcăchior la pistol, are și mâinile încrucișate ceea ce e bine, brățările îi lipsesc! Uite vezi?

...

Uite cum facem domnu' Marcu! Dom'le eu mă ofer voluntar, în pofida opoziției crâncene a lui Gâdea în treaba asta, îmi ofer capul să-mi treacă mie glonțul prima dată! Deci luați-vă pistolușul ăla cu care vă pozați la perdeluță și la ficus și hai să facem o întâlnire! Dv. veniți cu pistolușul și eu vin cu mâinile în buzunar, atenție! Deci în buzunar!... Dom'le deci treaba e că dacă vă găsesc eu, asta-i nasol! Dacă vă găsesc eu va fi mult mai greu pentru autorități să vă găsească! În primul rând că nu prea o să vă recunoască după poză! Deci ar fi bine, cumva, nu știu să vă luați și niște probe ADN ca să vă confirmați identitatea pentru că, dacă poza nu mai e conformă cu realitatea...știți că, mai îmbătrânește omul, nu? Se mai schimbă, își mai schimbă topografia, nu? Popografia în cazul lui că e băsist! Domnu' Marcu! Hai dom'le cu pistolușul ăla! Luați-vă beretta, puneți-vi-o pe cap, unde se poartă bereta? Pe cap! Nu? Puneți-vă beretta pe cap sau la cap, căutați-mă că dacă nu vă caut eu! Nu știu dacă e bine să vă găsesc v-am spus, adică în locul autorităților m-aș grăbi să vă găsesc! Că dacă vă găsesc eu...! Am mai zis! E nasol după aia cu recunoștința! Povara recunoștinței! Vor avea autoritățile de îndurat (ie-te mă cu pistolușul, vrei să-l îngiți?) Vrei să te fac să-l îngiți? E foarte simplu să-l înghiți! Știi cum? Te vei năpusti să-l înghiți, crede-mă! Ați auzit de asta cu povara recunoștinței, nu? Vor avea de îndurat această povară a recunoștinței autoritățile că va fi greu să vă recunoască! Asta este ideea! Marcu Ștefan, nu rămâne acolo unde ești! Nu! Că poate vin! Ai grijă mare! Poate vin!..."

Față de conținutul acestei ediții a emisiunii, membrii Consiliului au constatat că dl. Mircea Badea a folosit un limbaj injurios și a transmis mesaje potrivit cărora violența poate constitui o formă de rezolvare a problemelor/conflictelor în raport cu alți membri ai societății; or, promovarea într-un program audiovizual a unei astfel de atitudini contravine prevederilor legislației audiovizuale

Consiliul a avut în vedere dispozițiile art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (care protejează libertatea de exprimare), precum și jurisprudența C.E.D.O., conform căreia acest articol nu protejează instigarea la violență și discursul la ură.

Libertatea de exprimare este un drept fundamental al omului, însă radiodifuzorii trebuie să țină cont și de faptul că acest drept nu este absolut.

De asemenea, potrivit prevederilor Cap. 2 - "Dispoziții cu privire la programe", art. 1 lit. b) din Convenția europeană privind televiziunea transfrontieră a Consiliului Europei, ratificată prin Legea nr. 56/2003, toate elementele serviciilor de programe, prin prezentarea și conținutul lor, trebuie să respecte demnitatea și drepturile fundamentale ale oricărei persoane și, în special, ele nu trebuie să evidențieze violența sau să fie susceptibile de incitare la violență.

Membrii Consiliului au constatat că și în ediția din 05.05.2014 a emisiunii "În gura presei" a fost folosit un limbaj injurios la adresa unor persoane care își exprimă punctul de vedere pe unele rețele de socializare.

Exemplificăm din raportul de monitorizare: ***"îmi scrie un prost pe facebook; ori băiatul ăsta e prost rău; toți puțoi de centrul vechi; aceste rebuturi genetice; aceste glume ale naturii; adică sunteți doar niște transformatoare de mâncare în rahat; sunteți pielea PET-ului zdrăgănit de asfalt; monstră de***

imbecil, este prototip de idiot de net; ești un rebut; ești doar un transformator de mâncare în rahat; Prietene tu n-ai putea să omori ... poate cel mult pe tine;"

Membrii Consiliului au constatat că, în emisiunile cuprinse în raportul de monitorizare, dl. Mircea Badea a folosit un limbaj injurios, depreciativ, de natură a afecta demnitatea și imaginea unor persoane, fapt ce contravine dispozițiilor art. 40 alin. (3) din Codul audiovizualului.

Raportat la aceste norme, recunoscând dreptul la opinie a persoanei, precum și la alegerea modului în care realizatorul unei emisiuni își exprimă punctul de vedere cu privire la un subiect, membrii Consiliului au apreciat că folosirea în cadrul unui program audiovizual a unor expresii jignitoare, înjositoare și defăimătoare este de natură a afecta demnitatea umană și dreptul la imagine, fiind contrară reglementărilor legale.

Având în vedere domeniul în care își desfășoară activitatea, un realizator de emisiuni, formator de opinii, trebuie să aibă o conduită de respectare a dispozițiilor legale ce reglementează comunicarea audiovizuală și să-și exercite dreptul la liberă exprimare cu respectarea drepturilor celorlalți.

Consiliul consideră că, indiferent de genul emisiunii, radiodifuzorul are obligația de a respecta aceste norme, fără nicio excepție, întrucât potrivit normelor legale interne și internaționale, orice persoană se bucură de protecția drepturilor fundamentale, cum este și dreptul la viață privată din care face parte și dreptul la imagine.

Or, genul umoristic, satiric, ca expresie a libertății de opinie protejată de articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, permite un grad mai ridicat de exagerare și chiar de provocare, atât timp cât nu este de natură să prejudicieze imaginea ori reputația persoanei.

În aprecierea măsurii luate, Consiliul a ținut cont de faptul că și în jurisprudența sa, Curtea Europeană a pornit de la faptul că protecția acordată de art. 10 din Convenție variază în funcție de natura discursului și de scopul urmărit de autorul lui, precum și de la premisa că ziariștii urmăresc să-și îndeplinească cu bună credință sarcina de a informa opinia publică, nefiind determinați, în demersul lor de intenția de a leza în mod gratuit și nejustificat reputația altor persoane.

Membrii Consiliului consideră că opiniile jurnaliștilor, ale realizatorilor unor emisiuni de tip "pamflet" sunt, în mod obișnuit, subiective, însă, în exprimarea lor aceștia trebuie să țină cont de faptul că dreptul la viață privată a persoanei este la fel de important ca și dreptul la liberă exprimare.

Consiliul reiterează faptul că libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, presupune respectarea normelor de drept intern și internațional care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni. Aceste opțiuni nu pot leza, însă, drepturile altor membri ai colectivității.

Având în vedere aceste considerente, ținând cont de faptul că libertatea de exprimare nu este un drept absolut, ci este limitat de obligația corelativă de a nu prejudicia drepturile altor persoane, Consiliul consideră că normele invocate anterior sunt valabile și se aplică oricărui conținut audiovizual, fără excepții și fără distincții, precum genul emisiunii.

Față de toate aspectele constatate, ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu amenda în cuantum de 20.000 lei.

Supusă la vot, propunerea de amendare a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul și cu respectarea dispozițiilor art. 91 alin. (1) și (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A., titular al licenței audiovizuale nr. S-TV 76.2/16.12.2003 și al deciziei de autorizare nr. 882.0-1/24.06.2005 pentru postul de televiziune ANTENA 3 - NEWS & CURRENT AFFAIRS, se sancționează cu amendă în cuantum de 20.000 lei pentru încălcarea prevederilor articolelor 34 alin. (1) și 40 alin. (3, 4, 5) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat postul de televiziune ANTENA 3 cu amendă de 20.000 lei, întrucât, în cadrul unor ediții ale emisiunii „În gura presei” difuzate în luna martie și în ziua de 05 mai 2014, realizatorul acesteia a folosit un limbaj injurios, cu accente violente, a folosit cu rea-credință imaginea unor persoane și a făcut referiri peiorative la adresa persoanelor cu dizabilități, fapte ce contravin art. 40 din Codul audiovizualului, care protejează dreptul la imagine și demnitatea persoanei.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

LAURA GEORGESCU